

Правопис српског језика

Проф. др Александра Костић Тмушић

Правилно
писање бројева

Писање бројева

- Писање бројева није тако једноставно као што се некима можда чини.
- Тачка иза редног броја само је једно од многобројних правила које би требало да знате ако желите правилно да пишете бројеве.
- Ево шта је још важно.

Једноцифрени бројеви

- **Бројеви од један до десет** (у ствари до 11), пишу се словима по правопису, а **изнад десет** могу да се користе и цифре.
- Изузетак су мерне јединице.
- На пример: један човек, али 1 кг хлеба.
Кад се пишу редни бројеви, једино исправно је да се после цифре стави тачка, никако неке цртице и падежни наставци.
- На пример: Концерт је одржан 30. децембра (а не 30-ог децембра).

Знаци интерпункције код бројева

- Како у правопису српског језика није дозвољена употреба тачке у комбинацији са другим интерпункцијским знаком или графичком ознаком, иако имате редни број, а после њега на пример иде запета, онда тачку изостављате:
Концерт је одржан 30, пред саму Нову годину (подразумева се да ћете прочитати: тридесетог).
- Исто ћете учинити и са годинама у загради:
Аутор Рата и мира је Лав Николајевич Толстој (1828-1910), један од највећих светских књижевника.

Временски период у цифрама

- Кад хоћете цифрама да нагласите неки **временски период**, онда то чините на два начина:
23. новембра – 21. децембра (чита се: од 21. новембра до 21. децембра);
23. новембар – 21. децембар (чита се: 23. новембар на 21. децембар).

Вишечлани редни бројеви

- Код вишечланих редних бројева само последњи број мењате по падежу: 1856. се чита – хиљаду осамсто педесет шести, а некада се сваки број мењао, па је то изгледало овако: хиљадити осамстоти педесети шести.
- Боље су ове редуковане варијанте, зар не?

Родови у спрези са бројевима

- Што се **родова у спрези с бројевима** тиче, само на први поглед делује компликовано:
- за женски род користе се основни, односно главни бројеви – једна жена; две, три четири жене; пет, шест, седам... жена;
- за средњи род такође се користе основни бројеви – једно сунце; два, три, четири сунца; пет, шест, седам... сунаца;

Родови у спрези са бројевима

- За мушки род користи се основни број за један – један мушкарац; а за све остале варијанте ту су бројне именице – двојица, тројица, четворица, али и петорица, шесторица, седморица... мушкараца;
- кад је друштво мешовитих полова (број један отпада, ради се о множини), користимо збирне бројеве – двоје, троје, четворо, али и петоро, шесторо, седморо... људи.

Бројеви у оквиру стилских фигура

- Бројеви који се специфично односе на народну поезију, такозваним “сталним бројевима”:
три (3): свето тројство (“пак да пишем три године дана...”, имао отац три сина (требало би тројицу синова, али да не цепидлачимо), све се деси из трећег покушаја, каже се: трећа срећа, сува дренавина од три године);
- седам (7): Снежана и седам патуљака, “преко седам мора и седам гора”, чизме од седам миља, кад је неко срећан – на седмом је небу;
- девет (9): девет Југовића, девет година ропства многих ускока, Златна јабука и девет пауница...

Редни бројеви

- Редни бројеви (*први, други, трећи...*) пишу се:
- арапским цифрама с тачком: *у 4. задатку пише..., 8. фестивал науке;*
- римским цифрама без тачке: *VIII фестивал науке, 27. IX 2012.*

Посебни случајеви

- Тачка иза редног броја изостаје ако иза долази други правописни знак (запета, заграда, црта): *5–10. фебруара; прочитао је само 1, 2. и 3. страницу; Иво Андрић (1892–1975).*
- Не пишу се с тачком редни бројеви који долазе иза именице ако се могу читати и као основни: *члан 175 закона, псалом 135 пева о ...*
- Бројеви који служе за разграничавање појмова (1. ..., 2. ..., 3. ...; I. ..., II. ..., III. ...) не третирају се као редни, и иза њих се увек пише параграфска тачка, било да су писани арапским или римским цифрама.

Правопис српског језика

Проф. др Александра Костић Тмушић

Име и презиме студента: _____

Вежбања

1. Препишите исправно текст и ставите одговарајуће интерпункцијске знаке:

а мој отац једнако виче не дај јакове не дај паре не остављај ми деце под дугом да
робују он ће и новце узети и нас исећи из овог синцира и из лисица немисли он нас живе
пустити

прота матеја ненадовић мемоари

2. У следећу реченицу унеси запете према актуелном правопису.

У башти те кафанице под самом стеном у подножју брега има једно одвојено
хладовито и мало узвишено место где расте стара липа око те липе и између стења и
бусења уклопљене су ниске клупе неправилна облика...

3. Препишите правилно следећу реченицу:

галерија сингидунум налази се у приземљу зграде филолошког факултета у кнез
михаиловој улици на територији београдске општине стари град

4. Напиши речима следеће бројеве:

604 _____

4000. _____

CCCLXXII _____

MCDXLVI _____

1965. _____

5. Препишите исправно текст и ставите одговарајуће интерпункцијске знаке:

олимпијске игре су старо хеленско спортско надметање у више дисциплина по
једном предању оснивач је Херакле а по другом пелоп у историјско време одржавале су се
најчешће у септембру сваке четврте године почев од 776 године пре нове ере сачуван је
списак победника закључно са 217 годином нове ере игре је укинуо цар теодосије I
почетком V века нове ере право учешћа нису имали не хеленски народи

6. Препишите правилно писаним словима следеће реченице, исправите грешке и ставите одговарајуће интерпункцијске знаке:

а) и новосађани и посетиоци новог сада уживају у петроварадинској тврђави и фрушкој гори

б) у удружењу ликовних уметника војводине на византијском булевару отворена је изложба под називом ентеријер

в) свецки медији с поштовањем говоре о победи српског тенисера новака Ђоковића на вимблдону али величају и швајцарца роцера федерера чија прича није завршена како констатује Њујорк тајмс
